

GK 6. szám *

A gazdálkodó szervezetek közötti szerződések megkötése során az egyik fél a másik szerződő fél ajánlati kötöttségének idejét nem hosszabbíthatja meg. Ez vonatkozik arra az esetre is, ha a fél olyan tartalmú nyilatkozatot tesz, hogy kész szerződést kötni, de bizonyos határidőt kér a részletes szerződési feltételeket is tartalmazó elfogadó nyilatkozat (rendelésigazolás, megrendelés) közlésére.

Előfordul, hogy valamelyik fél által tett ajánlat alapján a felek a szerződés egyes feltételeiben (pl. a mennyiségben és a határidőben) megállapodnak, de az egyik fél közli, hogy a további feltételekre vonatkozó nyilatkozatát a másik félnek csak bizonyos határidőn belül küldi el. Hasonló helyzet áll elő, ha a szállító a megrendelésre az előbbieknél megfelelő bizonytalan választ ad. Az ilyen közlésből - attól eltekintve, hogy nincs konszenzus - általában nyilvánvaló az, hogy a fél még más feltételeket is kíván támasztani és ezek elfogadásától függ, hogy a felek akarata találkozik-e és a szerződés létrejön-e. Egymagában abból, hogy a fél a szerződésben további feltételeket kíván kikötni, megállapítható, hogy ezeket a fél lényegesnek tekinti. Ennélfogva az ezekben való megállapodás nélkül a szerződés létrejöttéről nem lehet szó. A szerződés létrejöttéhez ugyanis a Ptk. 205. §-ának (2) bekezdése értelmében a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Ha ezek közül bármelyikben közöttük akaratmegegyezés nincs, nyilatkozataikhoz - a szerződéskötési kötelezettség körén kívül - szerződéskeletkeztető joghatás nem fűződik.

Az előbbiekből következik az is, hogy a szerződési nyilatkozatot egészben vagy részben későbbi időre halasztó közlés nem eredményezheti az ajánlati kötöttség meghosszabbítását sem. Egyébként a gazdálkodó szervezetek szállítási és vállalkozási szerződéseiről szóló 7/1978. (II. 1.) MT sz. rendelet 2. §-ának (3) bekezdése, illetőleg 36. §-a, továbbá a mezőgazdasági termékértékesítési szerződésről szóló 14/1978. (III. 1.) MT sz. rendelet 3. §-ának (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az ajánlati kötöttségre és a felhívás alapján kötelező ajánlattételre [Ptk. 212. § (1) bek.] vonatkozó határidőtől a felek közös megállapodással térhetnek el.

Az ajánlati kötöttséget szerződéskötési kötelezettség esetén sem lehet egyoldalúan meghosszabbítani.

Előfordulhat, hogy a felek bizonytalanságban vannak a szerződés létrejötte tekintetében. Nincs akadálya annak, hogy ilyen esetben az egyik fél annak megállapítása iránt, hogy a szállítási szerződés létrejött-e - amennyiben annak a Pp. 123. §-ában meghatározott feltételei fennforognak - keresetet indítson. Ilyen kereset esetén a bíróság a szerződést nem hozhatja ugyan létre, de megállapíthatja azt, hogy a felek nyilatkozatai alapján létrejött-e a szerződés és milyen tartalommal.

* Az állásfoglalást a Kúria Polgári Kollégiuma az 1/2014. PJE határozat értelmében az új Ptk.-ba beépültnek tekintette, és ezért annak alkalmazása körében nem tartotta irányadónak.